

Tekst: Tove Myhre
tove.myhre@nordlys.no

Foto: Ole Åsheim
ole.aasheim@nordlys.no

Stemming: – Vi må vel kjøpe den vedboka, sier Elin Holmeslett og Stig Ørsje foran en vedstabel der ingenting er overlatt til tilfeldighetene. Nå kan de spe på vedlageret med nye 1000 liter ved i gave etter deltakelsen på nordlys.no sin konkurranse om flotteste vedstabel.

Elin Holmeslett og Stig Ørsje har to ting de bare må gjøre for å komme i den rette julestemninga. Det ene er å **pynte vedskjulet**.

Veden hviler pent i skjul

Det står en isbjørn og svetter på Tomasjord. Enda han står på et isflak.

– Det er altfor varmt, klager husfar Stig Ørsje og slår armene ut i plussgradene. Det er han som har gjort vann til is og gjort isbjørnen lysende etter at husmor Elin Holmeslett brakte dyret til gårds. Nå står bjørnen på smeltende bunn og ønsker velkommen inn til Evjenveien 175 C der veden ligger pent i skjul.

Vi vet det fordi Elin Holmeslett kikket innom nordlys.no og tok utfordringa om å sende inn bilde av husets vedstabel. Vedanretninga – eller skal vi si installasjonen – har stått der siden huset ble bygget i 2003.

– Vi kjøpte her i 2006. Det er tre vedskjul, forteller Ørsje og peiker. Ett stort og to miniatyrer. Og veden? Hvem har hogget den?

Ørsje humrer litt på trappetrinnet før han sier det som det er.

« Veden varmer oss om vinteren og det er litt av folkesjela, det å fyre med ved.

– Det er nok Tromsprodukt. Vi kjøper alltid derfra og så leverer de. Lettvint og greit. Hvor mange sekker? En kubikk om gangen eller tusen liter. Vi bruker et par sårne i året.

Hjertevarme: Etter 22.juli. Det var særdeles sterkt og rørende å finne dette hjertet. Alt i Norge var fokusert på det som skjedde i Oslo. Det var lys, blomster, hjerter, kjærlighetsymboler overalt...også på hytta mi, skriver Anne Wiggen som sendte oss dette søte bildet i nordlys.no vedkonkurranse.

Vi fyrer mye. Særlig på ettermiddagene og i helgene, sier Ørsje.

– Det er deilig varme, og vi har stabla sjøl, kommenterer fru. Ingen av dem har noe spesielt forhold til ved.

– Den varmer oss om vinteren og det er litt av folkesjela, det å fyre med ved, sier paret. Men de pynter altså vedskjulet til jul.

– Jeg sier hvordan det skal være og han utfører, fleiper Elin Holmeslett før hun legger til at de gjør det nå i lag egentlig.

Og rett så julete har det blitt for nissefamilien som har tatt seg en pust på stabelen under lysende granbar og skinnende snøkrystaller og levende lys i lykt.

– Å pynte vedstabelen har blitt en tradisjon på linje med å lage pepperkakekirke av Ishavskatedralen. Det er ikke så vanskelig, egentlig. Vi synes kirka er så fin i designet og historien bak med formen den har fra Håja. Det er mye igjen for arbeidet. Den blir fin!

Mange får årets store bokslager i julegave. Den handler om vedfyringens sjel. Vi ba om **lesernes** vedbilder.

Se flere vedstabler på nordlys.no

Miniatyr: Vedstabelen min.

Foto: Robert Greiner

Analysen: Spent på hva analytikerne sier om denne stabelen, fra hytta vår i Målseiv Fjellandsby, God helg! Foto: Erik Joachimsen

Flink: Min vedstabel! Syns æ har vært flink æ, skriver Cathrine Schjølberg og ønsker leserne ei varm og god jul.

Planking: Vedstabel med planke, lyder den fyndige teksten fra Arne-Wilhelm Theodorsen som har sendt inn dette bildet.

Hjertepynt: Vedstabelen til han Ingebrigt var ikke så veldig vakker i utgangspunktet, men med litt kjærlig hjelp fra kjerringa så ble den ikke så værst. Foto: Rigmor Myrvoll

Ve(d)modig: Vedstabelen skulle få et trygt tilholdssted på verandaen. Men verandaen ga seg over og her er det triste resultatet. Foto: Ase Martinsen Olstad

Sirlig: Godt og luftig i selvbygd vedlager.

Foto: Ørjan Olsvik

Plankeved: Vedstabel av verandaen på hytta.

Foto: Brith-Heidi Johansen

Tørt: Tørrfisk og tørr ved, er kort og godt bildeteksten fra Lervoll. Foto: Anita Lervoll

Ung ved: Her er vår vedstabel med heftig musikk fra høytalere på toppen og dansing av en flittig liten vedstabel. Foto: Ragnhild Rostrup

Hel suksess

Lars Mytting står i dyp takknemlighet til trærne. Og bokkjøperne. Sist noen talte var det 129.000 av dem. Hundreogtjuenitusen mennesker som hadde sikra seg «Hel ved». For å lese alt om hogging, stabling og tørking – og vedfyringens sjel. Salgssuksessen ingen så komme. I hvert fall ikke forfatteren sjøl.

– Nei, nei, svarer han når vi spør om han var klar over den brennende interessen for ved i landet.

– **Ikke at folk var så bevisste** og at det var en generell interesse som skulle generere et sånt salg. Men det viser at dette er noe folk driver med på mikronivå. De er ute og sanker og høster fra naturen og er sjølforsynte, eller de kjøper ved fra en gårdbruker i nærheten, sier Mytting.

Han mener syklusen er så liten og rund at den ikke trenger å forklares til noen. Derfor har det ikke vært noe særlig framme i media. Vi har tatt veden for gitt i Norge, mens den er en viktig oppvarmingsnæring for oss.

– Hvis du ser på det kolossale antallet som brukes i Norge, så er det ikke peiskos vi driver med, det er oppvarming av landet om vinteren, men oppmerksomheta rundt det har kommet i skyggen av kraftutbygging og enøktiltak. Jeg tror vi har kjempestore muligheter til å utnytte skogsenergien mye bedre i framtida og julesalget har vist hvor klar vi er for faktisk å gjøre det, sier Mytting på telefon fra Elverum der dagene styres av kanosagang mellom boksignering, aviser, radio og TV.

Alle vil høre om kulda og skogen og redskapen og hoggestabben og stabelen og ovnen og ilden.

– De tre siste ukene har blitt snudd helt opp ned fra en veldig hyggelig opplagsøkning til et ekstremt fokus som gjør at jeg for første gang på mange år tjener penger. Men det er med vedfyringa som med bokskrivinga – det kommer magre år, spøker Mytting.

Bokas 160 sider er fylt med fakta etter flere års research.

– Jeg har gjort meg sjøl til vednerd. Hogget ved i fire år, prøvd og feila og forska på egen hånd. Lest meg opp på materialet for å finne litt overraskende kunnskap på fenomenet folk snakker om, men som vi kanskje ikke har hatt så gode forklaringer på. Og så har jeg vært hos vedfolk og fått deres erfaringer.

«Det er ikke noe tull med en vedstabel. Den taper seg ikke på børsen. Den rustet ikke. Den tar ikke ut skilsmisse. Den bare står der og gjør én eneste ting – venter på vinteren», heter det i bokas kapittel om selveste vedstabelen. Der vi kan lese både om hva stabelen sier om stabeleren og lære stablingens små knep.

Som at på innlandet er det typisk å ha barken ned, mens vestlandet har barken opp. Forklart med at barken – særlig på bjørka – er vannnett. Noen nordnorske særegenheter kan ikke Mytting vise til.

– Forskjellene er betingta av type treslag, vekst og litt av klima. Krokete fjellbjørk, for eksempel, er super i ovnen, men vanskelig å stable. Derfor stabler folk i ring eller kapper veden to ganger, det vil si kapper før tørking og kapper før brenning i ovnen, sier Mytting og legger til at han har sjekket fylkesvisetall over hvor mye folk fyrer med ved.

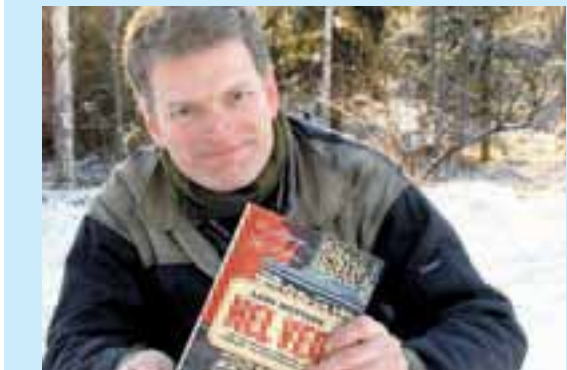
– **Nordland, Troms og Finnmark** er ikke så høyt oppe. Troms ligger cirka på halvparten av de store innlandsforbrukerne som Nord-Trøndelag, Oppland og Hedmark.

– *Hvor mye ved tror du har gått med til dine 109.000 solgte?*

– Det vet jeg ikke, men noen kubikk må det være. Jeg står i takknemlighetsgjeld til dem.

– *Og vedstabelen din?*

– Jeg har den dårligste av alle!

Bestselger: – Du kan ikke kalkulere en bestselger. Nå driver jeg og skriver på en ny roman og tjener penger for første gang på flere år, sier Lars Mytting. Foto: Kagge forlag